

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Bruselis, 2011.1.26
KOM(2011) 21 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“

1. ĮVADAS. KODĖL SVARBU IŠTEKLIUS NAUDOTI TAUSIAI?

Europinės ir pasaulinės ekonomikos veikimas, taip pat mūsų gyvenimo kokybė priklauso nuo gamtos išteklių. Šie ištekliai – tai ne tik žaliavos, kaip antai kuras, mineralai ir metalai, bet ir maistas, žemė, vanduo, oras, biomasė bei ekosistemos. Išteklių reikia vis daugiau. Manoma, kad jei dabartinės tendencijos nepakis, iki 2050 m. pasaulio gyventojų padaugės 30 % ir bus maždaug 9 mlrd., o besivystančios ir sparčiai augančios ekonomikos šalių gyventojai teisėtai trokš išsivysčiusių šalių gyventojų gerovės ir vartojimo lygmens. Kaip matyti, pastaraisiais dešimtmečiais intensyviai naudojant pasaulio išteklius, mūsų planetai tenka nemenka našta ir keliamas pavojus energijos tiekimo saugumui. Naudoti išteklius kaip anksčiau – ne išeitis.

Reaguojant į šiuos pokyčius, tausiau naudoti išteklius bus itin svarbu, kad augtų ekonomika ir būtų kuriamos darbo vietos Europoje. Tai ekonomikai suteiks didelių galimybių, pakels našumą, sumažins išlaidas ir padidins konkurencingumą. Būtina kurti naujus gaminius ir teikti naujas paslaugas, ieškoti naujų būdų mažinti sąnaudas ir atliekas, geriau valdyti išteklių atsargas, keisti vartojimo įpročius, tobulinti gamybos procesus, valdymo ir verslo metodus, gerinti logistiką. Taip bus skatinamos technologinės inovacijos ir užimtumas sparčiai besivystančiame ekologiškų technologijų sektoriuje, remiama ES prekyba, pvz., atveriant naujas eksporto rinkas, be to, naudotis tvaresniais produktais bus naudinga vartotojams.

Tausiau naudojant išteklius, bus lengviau pasiekti daugybę ES tikslų. Tai bus itin svarbu siekiant pažangos kovojant su klimato kaita ir įgyvendinant tikslą iki 2050 m. 80–95 % sumažinti ES išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. To reikia siekiant apsaugoti vertingus ekologinius išteklius, su jais susijusias paslaugas, dabartinių ir būsimų kartų gyvenimo kokybę. Tai padės mums užtikrinti, kad žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriai būtų stiprūs bei tvarūs, o besivystančių šalių gyventojai turėtų pakankamai maisto. Mažiau priklausant nuo vis retesnio kuro ir medžiagų, tausiau naudojant išteklius, Europos aprūpinimas žaliavomis gali taip pat tapti saugesnis, o jos ekonomika – atsparesnė būsimiems pasaulinių energijos ir biržos prekių kainų šuoliams.

Turint Europos kelio iki 2050 m. viziją ir parengus ilgalaikę politinę programą, įmonės ir investuotojai aiškiai žinotų, kuria linkme turėtų veikti. Svarbu dar daugiau dėmesio skirti veiksams, kurių reikėtų imtis per ateinančius dešimt metų, kad Europa eitų teisingu keliu, o pereinamasis laikotarpis baigtųsi greičiau.

2. STRATEGIJA „EUROPA 2020“ IR PAVYZDINĖ INICIATYVA „TAUSIAI IŠTEKLIUS NAUDOJANTI EUROPA“

Norėdami pasinaudoti tausaus išteklių naudojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos privalumais, turime įvykdyti tris sąlygas:

- *pirma*, įvairiose politikos srityse būtinas veiksmų koordinavimas, o jiems įgyvendinti – politinis matomumas ir parama;
- *antra*, kadangi investicijoms įgyvendinti reikia daug laiko, turime veikti nedelsdami. Vieni veiksmai teigiamai paveiks ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą artimoje ateityje, o kitiems įgyvendinti reikia iš anksto investuoti ir ilgai laukti, kol įdėtos lėšos atsipirks, tačiau jie bus tikrai naudingi ES ekonomikai ateinančiais dešimtmečiais;
- *trečia*, turime sudaryti vartotojams sąlygas vartoti produktus, pagamintus tausojant išteklius, skatinti nuolat inovuoti ir užtikrinti, kad būtų išnaudoti tausaus naudojimo teikiami privalumai.

Pavyzdinė iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ yra viena iš septynių strategijos „Europa 2020“, kuria siekiama pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo¹, iniciatyvų. Tai pagrindinė Europos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo strategija, kurią remia Europos Parlamentas ir Europos Vadovų Taryba². Valstybės narės ir ES institucijos kartu koordinuoja veiksmus, kuriais siekia įgyvendinti reikiamas struktūrines reformas.

Šios pavyzdinės iniciatyvos tikslas – parengti perėjimo prie tausaus išteklių naudojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos rėmimo politikos programą, kuri mums padės:

- gerinti ekonominės veiklos rezultatus, kartu mažinant išteklių naudojimą;
- nustatyti ir suteikti naujas ekonomikos augimo ir didesnių inovacijų galimybes, taip pat didinti ES konkurencingumą;
- užtikrinti pagrindinių išteklių tiekimo saugumą;
- kovoti su klimato kaita ir mažinti išteklių naudojimo poveikį aplinkai.

Kad Europa naudotų išteklius tausiai, turime tobulinti technologijas ir iš esmės keisti energetikos, pramonės, žemės ūkio bei transporto sistemas, taip pat gamintojų ir vartotojų elgseną. Kad įmonės neabejotų, jog šiuo metu verta investuoti, ir kad pažangus investavimas būtų naudingas būsimoms kartoms, turime imtis veiksmų nedelsdami ir remtis ilgalaikį stabilumą užtikrinančia reglamentavimo sistema. Be to, mažiau vartojant medžiagų ir energijos, taigi tausiau naudojant išteklius, galima kontroliuoti išlaidas ir taip didinti konkurencingumą ateityje.

ES jau įrodė, kad pažanga tausiai naudojant išteklius – įmanoma. Antrinis perdirbimas pamažu tampa įpročiu visos ES įmonėms ir namų ūkiams. Nuo 1990 m. ES išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinome daugiau kaip 10 %, o ekonomika išaugo maždaug 40 %. Efektyviau naudojant energiją ir taikant alternatyvas, mažėja mūsų priklausomybė nuo iškastinio kuro. Vis dėlto turime sparčiau žengti į priekį, dėti pastangas kitose srityse ir išnaudoti visą sėkmingai įgyvendinamos strategijos teikiamą naudą konkurencingumui, darbo vietų kūrimui ir gerovei.

¹ COM(2010) 2020, 2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija.

² 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, dok. EUCO 13/10, http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf.

Ši pavyzdinė iniciatyva padės suformuoti strateginį, integruotą požiūrį, kurio laikantis konkretūs jau nutarti 2020 m. veiksmai paruos dirvą vėlesnių 2050 m. tikslų įgyvendinimui, o mūsų tikslams pasiekti bus toliau imamasi tinkamų veiksmų. Laikydami šio požiūrio, kuo geriau išnaudosime tokiai plataus pagrindo strategijai būdingos sinergijos galimybes, nustatysime, kokių kompromisų reikia, kad būtų suformuota pagrįsta politika, ir juos įgyvendinsime. Tam reikia nuosekliai išanalizuoti netausaus kai kurių išteklių naudojimo priežastis. Remiantis šia analize, bus galima įrodyti, kad į tausų išteklių naudojimą verta atsižvelgti įvairiose politikos srityse, ir imtis priemonių, kad politikos formuotojai galėtų daryti pažangą ir ją stebėti. Tai padės pelnyti aiškią nacionalinių, regioninių ir vietinių institucijų, suinteresuotųjų šalių ir piliečių paramą bei indėlį.

3. IŠNAUDOTI SINERGIJĄ IR IEŠKOTI KOMPROMISŲ

Sudėtingą ir globalų požiūrį, reikalingą tausiai išteklius naudojančiai Europai sukurti, įgyvendinti galima tik vykdant mišrią politiką, kuria kuo geriau išnaudojama sinergija ir ieškoma įvairių politikos sričių kompromisų.

Tipiniai sinergijos pavyzdžiai:

- neretai darbo vietos, sukurtos su tvariu ekonomikos augimu susijusiuose sektoriuose, yra saugesnės, turi didelį eksporto potencialą ir gali būti naudingos ekonomikai;
- kovojant su klimato kaita ir efektyviau naudojant energiją, gali padidėti energetinis saugumas ir atsparumas naftos kainų šuoliams;
- taikant mažo anglies dioksido kiekio technologijas, sumažėja išmetamų dujų ir triukšmo, taip pat neretai pagerėja oro kokybė ir visuomenės sveikata;
- apmokestinant ir subsidijuojant energijos arba kitų išteklių naudojimą, gali būti skatinama ne tik mažiau ir efektyviau vartoti energiją, bet ir padedama pertvarkyti valstybės finansus taip, kad darbas būtų mažiau apmokestinamas – tai naudinga darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui;
- dažniau perdirbant atliekas, sumažės pirminių žaliavų paklausa, bus lengviau pakartotinai panaudoti vertingas medžiagas, kurios kitaip būtų išmestos, bus mažiau suvartojama energijos ir išmetama šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurias sukelia žaliavų gavyba ir perdirbimas;
- geriau projektuojant gaminius, energijos ir žaliavų paklausa gali tapti mažesnė, o gaminiai – tvaresni ir lengviau perdirbami. Be to, tai skatina inovacijas, suteikia verslui galimybių ir padeda kurti naujas darbo vietas;
- tausiau vartojant energiją, visų pirma mažėja energijos gamybos ir infrastruktūros poreikis. Tai savo ruožtu mažina žemės išteklių paklausą. Pavyzdžiui, jei Europos Sąjungoje energijos būtų suvartojama 1 % mažiau, galėtume uždaryti 50 anglimi kūrenamų elektrinių arba 25 000 vėjo turbinų.

Vykdant tausaus išteklių naudojimo politiką, reikia ieškoti kompromisų. Kad neapsiriktume sprenddami tiek dėl dabarties, tiek dėl ateities, turime atsižvelgti į visą išteklių naudojimo ciklą, įskaitant vertės grandinę, ir įvairių prioritetų kompromisus. Turėdami įvairiems sprendimams priimti reikalingos informacijos, politikos formuotojai galės lengviau nutarti, kur dėti daugiausia pastangų. Štai keli pavyzdžiai:

- vienašališkai nacionaliniu lygmeniu mažinant išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, gali būti paveiktas energijai imlios pramonės konkurencingumas, o gamyba, dėl jos išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir darbo vietos perkeliamos į užsienį, jei atsisakoma taisomųjų priemonių;
- laiku vykdant gamybą, prireikia mažiau energijos gaminiamis sandėliuoti, tačiau gali tekti daugiau transportuoti. Tai galima pasakyti ir apie atliekų rinkimą bei perdirbimą;
- naudojant ekologiškas transporto priemones, mažiau sunaudojama iškastinio kuro, tačiau daugiau prireikia elektros ir tam tikrų žaliavų, kurių tiekimas ribojamas ir kurių daugiausia randama pavienėse geografinėse vietovėse (pvz., retųjų žemių elementų elektroniniams komponentams ir kuro elementų, ličio baterijoms);
- priešsvara žemei, kuri naudojama maistinėms kultūroms auginti, gali būti žemė, kuri naudojama energijai gaminti, o priešsvara šių rūšių žemei – žemė, kuria remiama biologinė įvairovė arba kuri teikia ekosistemos paslaugas, pvz., iš atmosferos absorbuoja anglies dioksidą;
- naudojant izoliaciją gerinančias medžiagas, galima gerokai mažiau suvartoti pastatams šildyti naudojamos energijos, tačiau joms pagaminti gali būti suvartojama daugiau energijos;
- plėtojant branduolinę energiją, gali būti mažiau išmetama anglies dioksido, tačiau reikia didinti branduolinę saugą, geriau tvarkyti atliekas ir užtikrinti jų neplatinimą;
- gėlinimas gali padėti spręsti vandentiekos problemas, tačiau dėl jo gali būti daugiau sunaudojama iškastinio kuro ir daugiau išmetama šiltnamio efektą sukeliančių dujų.

4. PAVYZDINĖS INICIATYVOS „TAUSIAI IŠTEKLIUS NAUDOJANTI EUROPA“ ĮGYVENDINIMO ASPEKTAI

Pagrindinis šios pavyzdinės iniciatyvos tikslas – padidinti tikrumą dėl investicijų ir inovacijų, susitarant dėl ilgalaikės vizijos ir užtikrinant, kad visose politikos srityse į tausų išteklių naudojimą būtų atsižvelgiama išlaikant pusiausvyrą. Inicatyvoje numatyta ilgalaikė įvairių politikos sričių veiksmų programa, kuria remiamos klimato kaitos, energetikos, transporto, pramonės, žaliavų, žemės ūkio, žuvininkystės, biologinės įvairovės ir regioninės plėtros politinės darbotvarkės. Šie įvairūs aspektai turi būti tinkamai koordinuojami.

Pagrindiniai ilgalaikės programos aspektai bus aptarti suderintuose planuose, kuriais bus siekiama³:

- apžvelgti, ko ES reikia, kad 80–95% sumažinus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir taip prisidėjus prie pasaulinės kovos su klimato kaita, iki 2050 m. būtų sukurta mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika, kartu padidintas energetinis saugumas, paremtas tvarus ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas;
- išnagrinėti, kaip ES iki 2050 m. gali sukurti saugią ir konkurencingą energetinę sistemą, pagal kurią būtų taikomos mažo anglies dioksido kiekio technologijos ir

³

1 priede pateikta Komisijos darbo programa grindžiama 2011 m. apžvalga.

tausiai naudojami ištekliai. Tai turėtų užtikrinti reikiamą tikrumą investuotojams, tyrėjams, politikos formuotojams ir teisės aktų leidėjams;

- pateikti viziją, kaip iki 2050 m. sukurti saugią ir konkurencingą mažo anglies dioksido kiekio technologijų bei tausaus išteklių naudojimo transporto sistemą, kurią taikant būtų pašalintos visos transporto vidaus rinkos kliūtys, skatinamos ekologiškos technologijos ir modernizuoti transporto tinklai;
- nustatyti vidutinio ir ilgalaikio laikotarpio tikslus bei priemones jiems įgyvendinti, labiausiai siekiant atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo ir jo poveikio aplinkai.

Vidutinio laikotarpio priemonės turėtų būti suderintos su šia ilgalaikę programa. Keletas tokių priemonių jau nustatyta. Pavyzdžiui:

- iki 2020 m. įgyvendintinas Efektyvaus energijos vartojimo planas, kuriame bus nustatytos priemonės, kaip visuose sektoriuose sutaupyti 20 % energijos, ir po kurio seks teisės aktų pasiūlymai užtikrinti efektyvų ir taupų energijos vartojimą;
- pasiūlymai atsižvelgiant į būsimą ES biudžetą reformuoti bendrą žemės ūkio, žuvininkystės ir sanglaudos politiką, energetikos infrastruktūrą ir transeuropinius transporto tinklus taip, kad šios sritys atitiktų tausaus išteklių naudojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos reikalavimus;
- nauja 2020 m. ES biologinės įvairovės strategija, kuria siekiama stabdyti tolesnį biologinės įvairovės nykimą atsižvelgiant į ekosistemoms tenkančią našta;
- pasitelkiant priemones, skirtas biržos prekių rinkų ir žaliavų klausimams spręsti⁴, be kita ko, bus periodiškai vertinamos ypatingos svarbos žaliavos ir apibrėžta prekybos politika tvariam žaliavų tiekimui iš pasaulinių rinkų užtikrinti. Šios priemonės, kaip antai gero valdymo skatinimas, veiklos skaidrumo užtikrinimas ir pridėtinės vietinės vertės sukūrimas besivystančiose šalyse, padės užtikrinti ES žaliavų ir išorės politikos sričių nuoseklumą. Jomis bus remiama žaliavų gavyba, antrinis perdirbimas, tyrimai, inovacijos ir pakaitalų naudojimas Europos Sąjungoje;
- strategija, kuria siekiama, kad ES taptų žiedine ekonomika, grindžiama atliekas perdirbančia visuomene, kad atliekų susidarytų kuo mažiau ir kad jos būtų naudojamos kaip ištekliai;
- išankstiniai prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmai, kuriais siekiama sumažinti pavojų ekosistemoms ir žmonių sveikatai, remti ekonomikos vystymąsi ir padėti pritaikyti mūsų infrastruktūras prie neišvengiamos klimato kaitos;
- vandens politika, kurios prioritetas – taupyti vandenį ir tausiau jį naudoti siekiant užtikrinti, kad vandens būtų pakankamai, kad jis būtų reikiamos kokybės, naudojamas tvariai, kuo mažiau suvartojant energijos ir kad galiausiai grįžtų į aplinką priimtinos kokybės.

Daugiau informacijos apie veiksmus, kurių reikia imtis ES ir valstybių narių lygmeniu, pateikiama pavyzdinėje iniciatyvoje „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, apibūdintoje Komisijos komunikate dėl strategijos „Europa 2020“⁵. Toliau pateiktame langelyje nurodyta konkrečių šiuo metu ES vykdomų veiksmų pavyzdžių.

⁴ COM(2011) 25.

⁵ COM(2010) 2020, p. 14–15.

Daugiau tausaus išteklių naudojimo priemonių ir veiksmų, kurių ėmėsi valstybės narės, tarptautiniai partneriai ir įvairių sektorių įmonės, pavyzdžių pateikta Komisijos interneto svetainėje⁶:

Konkretūs šiuo metu ES vykdomų veiksmų pavyzdžiai

Kaip pripažinta pavyzdinėje strategijos „Europa 2020“ iniciatyvoje „Inovacijų Sąjunga“, ekologinės inovacijos labiausiai skatinamos priimant griežtesnes aplinkosaugos normas ir standartus, kuriais nustatomi sudėtingi uždaviniai ir užtikrinamas ilgalaikis numatomumas. Tai rodo Kioto protokolo pavyzdys. Iš Europos patentų biuro ir JTAP atliktos analizės matyti, kad 1997 m. priėmus protokolą, ekologiškos energijos technologijų užpatentuota gerokai daugiau nei iškastinio kuro technologijų⁷. ES klimato ir energijos paketu žengta dar toliau: mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetama nustatant tinkamas kainas, apibrėžiami būsimų veiksmų tikslai, skatinamos naujosios technologijos ir įvairinamas energijos tiekimas. Europos prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistema iliustruoja, kaip galima panaudoti rinkos jėgas siekiant paskatinti tausiau naudoti išteklius. Inovacijos ir ekonomikos augimo perspektyvos skatinamos tokiu būdu gautomis anglies dioksido kainomis, į kurias įskaičiuojamos anglies dioksido gausių išteklių išlaidos.

2008 m. ES peržiūrėjo teisinę atliekų sistemą, atsižvelgdama į visą gaminio ciklą nuo pagaminimo iki išmetimo, ir pabrėžė svarbiausius atliekų „hierarchijoje“ – prevencijos, pakartotinio naudojimo, perdirbimo ir atgavimo – aspektus. Valstybės narės turi rengti atliekų tvarkymo planus ir juose nurodyti atliekų rūšį, kiekį bei šaltinius, taip pat kurti surinkimo sistemas. Kad augant ekonomikai atliekų nedaugėtų, turi būti rengiami atliekų prevencijos planai. Geriau tvarkant atliekas, galėtų gerokai sumažėti išmetamo anglies dioksido. Antai kiekvienais metais ES išmetama 5,25 mlrd. eurų vertės atliekų, kurias būtų galima perdirbti, pvz., popieriaus, stiklo, plastikų, aliuminio ir plieno. Jei šios atliekos būtų perdirbamos, būtų galima išvengti 148 mln. tonų išmetamo anglies dvideginio per metus. Geriau tvarkant komunalines atliekas, 2020 m. šiltnamio efektą sukeliančių dujų galėtų būti išmesta 92 mln. tonų mažiau nei 1995 m. Europoje būtų sukurta bent 500 000 naujų darbo vietų, jei jos šalys perdirbtų 70 % savo atliekų.

Efektyvaus energijos vartojimo srityje tikimasi, kad pagal Ekologinio projektavimo direktyvą priėmus pirmąsias devynias priemones, iki 2020 m. energijos bus suvartota maždaug 340 TWh, t. y. 77 įprastų jėgainių pagaminamos energijos, mažiau. Tikimasi, kad 2010 m. liepą įsigaliojus naujai Direktyvos dėl pastatų energinio naudingumo redakcijai, iki 2020 m. ES galutinis energijos suvartojimas sumažės maždaug 5 %. Teigiamų rezultatų pasiekta ir kitose ES politikos srityse, kaip antai skiriant efektyvaus energijos vartojimo finansavimą iš Sanglaudos ir struktūrinių fondų. Antai Prancūzija turimas ES lėšas panaudos siekdama daugiau kaip perpus sumažinti pastatų energijos vienam kvadratiniam metrui suvartojimą.

Neretai ištekliai naudojami netausiai, nes nėra informacijos apie visuomenei tenkančias tikrąsias naudojimo išlaidas, todėl įmonės ir fiziniai asmenys negali atitinkamai keisti savo įpročių. Politikos priemonėmis, kuriomis siekiama tausesnio išteklių naudojimo ir didesnio bendro ekonomikos konkurencingumo, reikia labiau pabrėžti tinkamų transporto, energijos bei vandens kainų nustatymo aspektą ir užtikrinti kainų skaidrumą, kad jos visiškai atspindėtų visuomenei tenkančias išteklių naudojimo išlaidas (pvz., aplinkosaugos ir sveikatos priežiūros srityje) ir nesuteiktų ydingų paskatų. Šiuo atžvilgiu lemiamą vaidmenį gali atlikti informacinės ir ryšių technologijos, pvz., gali būti pasitelkiami išmanieji skaitikliai.

Be to, kad būtų daugiau našesnių reikiamų technologijų, ES lygmeniu reikės koordinuoti valstybės paramą moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms. Kaip ir visų naujų technologijų atveju, reikia iš anksto išnagrinėti, kaip užtikrinti tinkamą galimo neigiamo poveikio valdymą.

⁶ <http://ec.europa.eu/resource-efficient-europe>.

⁷ <http://www.epo.org/topics/issues/clean-energy/study.html>.

Politikos sritys, kuriomis siekiama tausésnio išteklíų naudojimo ir kartu remiamas ES pramonés šakų konkurencingumas, turétų būti suderintos ir taikomos tiek paklausai, pvz., rengiant ekologiškus viešuosius pirkimus ir geriau informuojant vartotojus, tiek pasiūlai. Be to, neretai tausius išteklíų naudojimas bus vienas iš pagrindinių sektorinių strategijų aspektų, tačiau ne vienintelis. Kiekvienoje politikos srityje reikia tinkamai išnagrinėti kiekvieną politikos priemonę, atliekant jos analizę ir poveikio vertinimą. Siekiant nustatyti, kokia politika labiausiai tinka konkrečiu atveju, reikia nuodugniai išnagrinėti atitinkamas veiksmų įgyvendinimo išlaidas ir naudą.

5. KURTI ŽINIŲ PAGRINDĄ IR FORMUOTI NUOSEKLŲ ANALITINĮ POŽIŪRĮ

Iniciatyvų, kurių imamasi pagal šią pavyzdinę iniciatyvą, analizė turi būti, kai tik įmanoma, grindžiama bendromis prielaidomis, parametrais ir išeities taškais, taip pat bendra vidutinio ir ilgalaikio laikotarpio vizija. Tai padės užtikrinti, kad analizė suteiktų nuoseklų pagrindą politiniams sprendimams, kuriais siekiama, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų būtų išmetama mažiau, priimti ir kitiems svarbiems tikslams ekonomiškai įgyvendinti visuose svarbiuose sektoriuose.

Pirmiausia 2011 m. pradžioje Komisija pristatys bendrus klimato, energetikos ir transporto politikos sričių raidos iki 2050 m. scenarijus. 2 priede pateiktos atskaitos scenarijaus bendros prielaidos ir parametrai, taip pat galimi svarstomi variantai, kurie gali būti svarbūs sprendžiant konkrečius tausaus išteklíų naudojimo klausimus. Pirminiais duomenimis, iki 2050 m. įmanoma pasiekti, kad ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų būtų išmetama 80 % mažiau nei 1990 m., taikant anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijas, vartojant atsinaujinančiųjų išteklíų ir branduolinę energiją, taip pat labiau diegiant elektros energiją, jei bus nustatytos tinkamos anglies dioksido kainos, sukurtos gerai veikiančios infrastruktūros bei rinkos ir plačiai taikomos reikiamos technologijos. Pirminiais duomenimis, jei būtų vykdoma reikiama politika, o infrastruktūra, technologijos ir rinka vystytųsi tinkama linkme, energijos gamybos, gyvenamųjų rajonų ir pramonės sektoriuose išmetamų dujų kiekį būtų galima sumažinti daugiau nei 80 %, transporto sektoriuje – maždaug 60 %, o žemės ūkyje – apie 40 %.

Tai, kad norint išteklius naudoti tausiai reikia imtis veiksmų įvairiausiose srityse, reiškia, kad modeliuoti itin sudėtinga. Dabartiniuose modeliuose daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms politikos sritims, kaip antai energetikos ir transporto. Jie negali atspindėti viso išteklíų naudojimo poveikio ekosistemoms, įmonėms, ekonomikai ir visuomenei kaip visumai arba politikos priemonių tarpusavio priklausomybės. Komisija toliau analizuos, siekdama įvertinti poveikį visai ekonomikai ir geriau modeliuoti kitose srityse, kuriose svarbu išteklius naudoti tausiai, pvz., žemės ūkio, pramonės ir aplinkos.

Siekiant sukurti žinių pagrindą, taip pat reikės dėti daugiau pastangų politikos sritims įvertinti ir naudojimo ciklo duomenims, reikalingiems tolesniam politikos sričių formavimui ir poveikio vertinimui rengimui, surinkti, remiantis, pvz., pagal bendrąsias mokslinių tyrimų programas įvairiuose sektoriuose vykdoma veikla. Šiuo tikslu taip pat reikės parengti vienodesnius ir skaidresnius poveikio aplinkai vertinimo metodus.

6. TAUSUS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMAS – VIS DIDESNĮ RŪPESTĮ PASAULYJE KELIANTIS KLAUSIMAS

Atsižvelgdama į pasaulinę svarbiausių aplinkos klausimų, kaip antai klimato kaitos, biologinės įvairovės, žemės naudojimo, miškų naikinimo, vartojimo ir gamybos įpročių išorės poveikio, konkurencingumo, išteklių tiekimo saugumo ir prieigos prie jų, dimensiją, ES turi spręsti tausaus išteklių naudojimo klausimus su tarptautine bendrija ir glaudžiai bendradarbiauti su pagrindiniais partneriais, įskaitant šalis kandidates ir kaimynines valstybes. To reikia dėl šių priežasčių.

Pirma, tarptautinė bendrija vis labiau suvokia, kaip strategiškai svarbu užkirsti kelią tokių išteklių kaip retosios žemės, žvejybos vietos, žemė, energija ir vanduo tiekimui galinčiai iškilti rizikai. Neretai technologinė plėtra, pvz., ličio naudojimas elektrinių automobilių baterijoms gaminti, priklauso nuo svarbiausių žaliavų, kurios išgaunamos iš įvairių pasaulio vietų.

Antra, derinant veiksmus pasauliniu lygmeniu, galima sumažinti pasaulinės paklausos didėjimą. Todėl tausaus išteklių naudojimas turėtų būti esminis mūsų santykių su išorės partneriais, visų pirma daugiausia išteklių sunaudojančiomis, pvz., sparčiai augančios ekonomikos, šalimis, aspektas. Antai viena iš svarbiausių vis didesnio energijos vartojimo sparčiai augančios ekonomikos šalyse pasekmių yra ta, kad vis dažniau nuo jų priklausys, kaip energija bus vartojama pasaulyje. Tai pasakytina ir apie kitas svarbiausias biržos prekes. Tai daro poveikį ne tik pasauliniams tiekimo įpročiams, bet ir Europos gamintojų, investuotojų bei vartotojų sparčiai augančios ekonomikos šalyse interesams.

Trečia, bendradarbiaujant tarptautiniu lygmeniu, galima keistis įgūdžiais, technologijomis ir geriausia praktika. Partneriai deda itin daug pastangų ištekliams naudoti tausiau. Tai liudija Japonijos vadinamoji „trijų r koncepcija“ (angl. klb. *reduce, reuse, recycle* – mažinti, pakartotinai panaudoti, perdirbti), Kinijos naujo penkerių metų plano projektas ir didelės investicijos į ekologiškas technologijas, taip pat Pietų Korėjos kova už ekologišką ekonomikos augimą. ES turi dar daugiau dirbti šiose srityse, kad sustiprintų savo konkurencinę padėtį ir išnaudotų to teikiamas galimybes. Tarptautinio bendradarbiavimo šiose srityse galimybių – apstu. Antai Europos Komisija, palaikydama dialogą ministrų lygmeniu, rengdama konkrečias mokslinių tyrimų programas ir užtikrindama ekspertų bendradarbiavimą, siekia glaudesnio bendradarbiavimo su Kinija tokiose tausaus išteklių naudojimo srityse kaip tinklai, energijos gamyba ir statybos.

Palaikydama prekybinius santykius su išorės partneriais, ES turėtų toliau dėti pastangas, siekdama sudaryti pramonės įmonėms vienodas sąlygas, pagerinti tvaraus žaliavų tiekimo sąlygas ir remti prekybos ekologiškomis prekėmis bei paslaugomis liberalizavimą taip, kad būtų užtikrintas tarptautinis pramonės konkurencingumas. Tinkamiau diegiant ekologiškas technologijas, būtų naudos aplinkai, gamybos procesai taptų našesni ir taip būtų remiamas kuo tausėsnis retų gamtos išteklių naudojimas pasaulyje.

ES labai svarbu glaudžiau bendradarbiauti tausaus išteklių srityje su tarptautiniais partneriais. Tai ES padėtų įgyvendinti tvaraus vystymosi tikslą ir veiksmingas skurdo mažinimo strategijas nuo išteklių priklausančiose besivystančiose šalyse. Be to, skatinant pereiti prie ekologiškesnių energijos gamybos ir perdavimo būdų, mažinama sparčiai auganti pasaulinių išteklių paklausa. Per 2012 m. vyksiančią Rio+20 tarptautinę tvaraus vystymosi konferenciją daugiausia dėmesio bus skiriama

ekologiškos ekonomikos ir aplinkos valdymo aspektams, ES turės puikią progą spręsti tausaus išteklių naudojimo klausimus su tarptautiniais partneriais.

7. VALDYMAS IR PAŽANGOS STEBĖJIMAS

ES reikia priemonių pažangai tausiai naudojant išteklius stebėti ir vertinti. Strategijoje „Europa 2020“ jau pateikta svarbių gairių: tai pagrindiniai strategijos tikslai – 20 % sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (30 %, jei leis sąlygos), 20 % padidinti atsinaujinančiųjų šaltinių energiją ir 20 % efektyviau vartoti energiją. Vis dėlto reikia nustatyti kriterijus, kuriais remiantis būtų vertinamas gamtos išteklių kiekis, radavietės, naudojimo veiksmingumas, atliekų susidarymas ir perdirbimo lygmenys, poveikis aplinkai ir biologinei įvairovei. Komisija siekia parengti tinkamus stebėjimo ir analizavimo rodiklius, remdamasi, pvz., tvaraus vystymosi rodikliais.

Veiksmingai valdyti ir stebėti pažangą nepaprastai svarbu, kad ES pasiektų tausesnį išteklių naudojimą gamybos ir vartojimo procesuose. Pavyzdinės iniciatyvos „Tausiai išteklius naudojanti Europa“ įgyvendinimo veiksmai glaudžiai susiję su kitomis pavyzdinėmis strategijos „Europa 2020“ iniciatyvomis, ypač tomis, kurios susijusios su pramonės politika, inovacijų sąjunga, skaitmenine darbotvarke, naujų įgūdžių ir darbo vietų darbotvarke⁸, taip pat su valstybių narių veiksmais šioje srityje.

Valdoma ir pažanga stebima bus remiantis strategija „Europa 2020“, be to, siekiant užtikrinti bendrą nuoseklumą, bus atsižvelgta į svarbius ES tvaraus vystymosi strategijos aspektus. Valdymas ir stebėjimas bus grindžiami ES politikos ir valstybių narių reformų programose, kurios yra metinės augimo apžvalgos dalis⁹, išdėstytos politikos analize. Analizė bus atlikta per 2012 m. Europos semestrą.

8. IŠVADA

Daugiausia dėmesio skirti tausiam išteklių naudojimui formuojant politiką – būtinybė ir šansas Europos Sąjungai. Šioje pavyzdinėje iniciatyvoje išdėstyta programa, kaip padėti užtikrinti, kad ilgalaikės įvairių politikos sričių, kaip antai energetikos, klimato kaitos, mokslinių tyrimų ir inovacijų, pramonės, transporto, žemės ūkio, žuvininkystės ir aplinkos, strategijos padėtų tausiau naudoti išteklius.

Kitas Komisijos žingsnis – konkretūs 1 priede apžvelgti tausesnio išteklių naudojimo įvairiose politikos srityse strategijų pasiūlymai.

Komisija ragina Tarybą, Europos Parlamentą, nacionalinius parlamentus, Regionų komitetą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą, šalis kandidates ir suinteresuotąsias šalis padėti toliau plėtoti šias strategijas ir remti tausų išteklių naudojimą.

⁸ COM(2010) 614, COM(2010) 546, COM(2010) 245 ir COM(2010) 682.

⁹ COM(2011) 11, strategija „Europa 2020“, „Metinė augimo apžvalga. Visapusiško ES atsako į krizę spartinimas“.

1 dalis. Iniciatyvos, kurių 2011 m. numatyta imtis pavyzdinei iniciatyvai „Tausiai išteklius naudojanči Europa“ įgyvendinti¹⁰

2011 m. I ketvirtis	Mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas	Jame bus apžvelgti galimi mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo keliai, siekiant iki 2050 m. 80–95 % sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu padidinti ES energetinį saugumą ir remti tvarų ekonomikos augimą bei darbo vietų kūrimą, taip pat bus pateiktos gairės, atskirų sektorių atstovų pasiūlymai ir nurodytos politinės pasekmės per ateinančius penkerius metus.
2011 m. I ketvirtis	Europos energetikos veiksmingumo planas iki 2020 m.	Jame bus nustatytos priemonės, kaip 20 % sutaupyti energiją visuose sektoriuose, o vėliau, 2011 m. III ketvirtį, bus pateikta Direktyva dėl energijos efektyvumo ir taupymo.
2011 m. I ketvirtis	Baltoji knyga dėl transporto ateities	Joje bus pateikta vizija, kaip iki 2050 m. sukurti saugią ir konkurencingą mažo anglies dioksido kiekio technologijų bei tausaus išteklių naudojimo transporto sistemą, kurią taikant būtų pašalintos visos transporto vidaus rinkos kliūtys, skatinamos ekologiškos technologijos ir modernizuoti transporto tinklai.
2011 m. I ketvirtis	Komunikatas dėl 2020 m. ES biologinės įvairovės politikos ir strategijos	Jame bus išdėstyti įsipareigojimai, kurių prisiėmimą ES turėtų apsvarstyti atsižvelgdama į tarptautinės bendrijos pastangas ir į ekosistemoms tenkančią naštą. Strategijoje bus nustatyta šalutinių tikslų, kuriais bus grindžiami veiksmai.
2011 m. I ketvirtis	Komunikatas dėl biržos prekių rinkų ir žaliavų klausimų sprendimo	Jame, be kitų dalykų, bus nustatytos ypatingos svarbos žaliavos ir apibrėžtos integruotos tvaraus žaliavų tiekimo Europos Sąjungai iš vietinių ir pasaulinių rinkų užtikrinimo priemonės, kuriomis taip pat bus pabrėžtas prekybos politikos vaidmuo šioje srityje. Jomis bus remiama žaliavų gavyba, antrinis perdirbimas, tyrimai, inovacijos ir pakaitalų naudojimas Europos Sąjungoje. Be to, jos padės užtikrinti, kad būtų didesnis nuoseklumas tarp ES žaliavų ir išorės politikos sričių.
2011 m. I ketvirtis	Direktyvos dėl energetikos mokesčių peržiūra	Energetikos apmokestinimo sistema bus patobulinta taip, kad būtų labiau remiamas itin svarbus – tvaraus vystymosi – tikslo įgyvendinimas ir konkurencingesnės ir ekologiškesnės tausesnio išteklių naudojimo ekonomikos sukūrimas.
2011 m. II ketvirtis	Europos tausaus išteklių naudojimo planas	Jis bus grindžiamas kitomis iniciatyvomis, kuriomis daugiausia siekiama našesnio išteklių naudojimo ir ekonomikos augimo atsiejimo nuo išteklių naudojimo bei jo poveikio aplinkai, ir jas papildys.
2011 m. II–III ketvirčia	Bendra žemės ūkio politika Bendra žuvininkystės politika	Šių politikos sričių reformos pasiūlymai padės jas suderinti su dabartiniais politiniais prioritetais, visų pirma su strategija „Europa 2020“ ir šia pavyzdine

¹⁰

Žr. 2010 ir 2011 m. Komisijos darbo programas (COM(2010) 135 ir COM(2010) 623).

i	Sanglaudos politika	iniciatyva.
	Energetikos infrastruktūros priemonė	
	TEN-T peržiūra	
2011 m. IV ketvirtis	Energetikos planas iki 2050 m.	Jame bus tiriami galimi energetikos sistemos, pagal kurią būtų taikomos mažo anglies dioksido kiekio technologijos ir tausiai naudojami ištekliai, sukūrimo ES keliai ir su tuo susiję uždaviniai.
2011 m.	Išmanieji tinklai	Bus nustatyta išmaniųjų tinklų sukūrimo valstybės narėse programa, siekiant efektyviau vartoti energiją, remti atsinaujinančios energijos naudojimą ir sukurti elektrinių transporto priemonių infrastruktūrą.
2011 m.	Energijos tiekimo saugumas ir tarptautinis bendradarbiavimas	Bus atlikta išsami ES energetikos politikos išorės dimensijos analizė.
2011 m.	Vandens politikos pagrindų direktyvoje išvardytų prioritetinių medžiagų peržiūra	Bus peržiūrėtos prioritetinės medžiagos, kurios kelia grėsmę vandens aplinkai arba per vandens aplinką ES lygmeniu.
2011 m.	ES statybų sektoriaus tvaraus konkurencingumo strategija	Joje bus nustatyti būdai, kaip iki 2020 m. padidinti sektoriaus konkurencingumą, kartu sprendžiant dabartinius ir būsimus visuomeninius uždavinius.
2011 m.	Europos strategija ir veiksmų planas, kuriais siekiama iki 2020 m. užtikrinti tvarią bioekonomiką	Juose bus numatyta baigti kurti Europos mokslinių tyrimų erdvę ir užtikrinti Europos šalių bendradarbiavimą bioekonomikos sektoriuose. Bus siekiama, kad į bioekonomiką būtų atsižvelgiama įvairiuose sektoriuose ir politikos srityse, gerinamos bendrosios inovacijų sąlygos ir skatinamos valstybių narių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų sistemų reformos.
2011 m.	Strateginis transporto technologijų planas	Jame bus išdėstyta vidutinio laikotarpio strateginė mokslinių tyrimų, inovacijų ir technologijų diegimo darbotvarkė ir apžvelgta, kaip pažangios transporto technologijos gali padėti pasiekti Baltosios knygos dėl transporto ateities tikslus, pvz., užtikrinti Europos šalių inovacijų srities bendradarbiavimą, susijusį su pažangiu judumu.
2011 m.	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėjimo ir pranešimo srities teisės aktų peržiūra	Bus siekiama pagerinti klimato stebėjimą (tai vienas iš pagrindinių strategijos „Europa 2020“ tikslų) ir kartu sumažinti nereikalingą administracinę naštą.

2 priedas. Pagrindinės ES modeliavimo prielaidos ir galimi parametrų variantai

(Čia pateikti pesimistiniai ir optimistiniai kiekvienos prielaidos ar parametro individualaus arba bendro moduliavimo siekiant nustatyti opius aspektus ir parengti politikos scenarijus variantai. Variantai turi būti pasirenkami atsižvelgiant į pagrindinę konkrečios analizės temą.)

Parametras	Atskaitos scenarijus (dabartinės tendencijos ir politika)	Pesimistinis variantas	Optimistinis variantas
Politikos sritys	Tik dabartinės politikos sritys ir priemonės, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, taip pat su atsinaujinančiais energijos ištekliais susijusius tikslus ir tikslą 20 % sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sektoriuose, kuriems netaikoma ši sistema.	Nesuderinta kova su klimato kaita – Kopenhagos trečiųjų šalių susitarimas.	Koordinuota pasaulinė kova su klimato kaita siekiant ne didesnio nei 2°C temperatūros padidėjimo.
BVP augimas	Vidutiniu laikotarpiu BVP augs taip, kaip nurodyta strategijoje „Europa 2020“. Vangus atsigavimas: Europa ilgam neteks gerovės, tačiau ekonomika pamažu augs ECFIN generalinio direktorato parengtoje 2009 m. Europos senėjimo ataskaitoje numatytas BVP augimo prognozės atitinkančiu tempu.	Prarastas dešimtmetis: Europa ilgam neteks gerovės ir praras būsimo augimo potencialą.	Tvarus atsigavimas: Europa gali visiškai grįžti į ankstesnį augimo lygį ir pasiekti aukštesnį.
Iškastinio kuro importo kainos	2030 m. nafta kainuos maždaug 105 USD už barelį (2008 m.), o 2050 m. – 125 USD (2008 m.); panašiai kis dujų ir anglies kainos.	Iškastinio kuro kainos bus tokios, kokios numatytos atskaitos scenarijuje; jei išteklių dar sumažėtų, iškiltų nemenka naftos kainų šuolių (pvz., padvigubėjimo) rizika.	Ėmusi pasaulinių kovos su klimato kaito veiksmų, 2030 m. naftos importo kaina nukris iki 80 USD už barelį, o 2050 m. – iki 70 USD.
Anglies dioksido surinkimas ir saugojimas	Iki 2020 m. bus baigtas platus technologijų demonstravimas; prekiauti jomis bus pradėta po 2020 m., nelygu, kokia bus konkurencinė vyraujančių anglies dioksido kainų padėtis.	Technologijų diegimas gerokai užsidels dėl technologijų demonstravimo vilkinimo ir (arba) visuomenės nepritarimo.	Pakilus anglies dioksido kainoms, technologijos bus diegiamos sparčiau. Technologijos bus taikomos visuotinai, taip pat dujų ir pramonės procesuose.
Branduolinės energijos gamyba	Senos atominės elektrinės bus pakeistos naujomis esamose vietovėse. Naujos atominės elektrinės bus pastatytos Lenkijoje ir Italijoje. Belgijoje ir Vokietijoje atominės elektrinės bus palaipsniui likviduotos įstatymuose nustatyta tvarka, kaip numatyta scenarijuje.	Dėl visuomenės nepritarimo branduolinei energijai sumažės branduolinės energijos gamybos pajėgumų.	Spręsdamos saugos ir atliekų problemas ir taip pelnydamos didesnį visuomenės pritirimą, valstybės narės atliks numatytus branduolinės energetikos srities politikos pakeitimus.

Atsinaujinantieji energijos ištekliai	Kaip ir iki šiol, bus mokomasi taikyti technologijas ir mažinamos išlaidos, taip pat bus šalinamos administracinės kliūtys. Palaipsniui bus nutrauktos subsidijos brandžioms technologijoms ir daug investuojama į naujus, išmaniuosius tinklus.	Atsinaujinančiųjų energijos išteklių politika liks tokia, kokia numatyta atskaitos scenarijuje, po 2020 m. nebus formuojama nauja šios srities politika. Mokantis taikyti technologijas bus menkai atsižvelgta į kitur pasiektą pažangą įgyvendinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijas.	Bus vykdoma griežtesnė klimato srities politika, sustiprinta nacionalinė paramos atsinaujinantiems energijos ištekliais politika ir europinė sistema, pvz., bus teikiama didesnė ir tvirtesnė parama išmaniesiems tinklams plėtoti, tokiu būdu sparčiau mažinant išlaidas ir mokantis taikyti technologijas; greitai bus pasiekta, kad tinkluose saulės energijos būtų tiek, kiek ir kitų rūšių energijos, saulės energija bus realiai įtraukta į rinką.
Energijos vartojimo efektyvumas	Energija bus vartojama šiek tiek efektyviau. Ekonomikos augimas bus atsietas nuo energijos vartojimo, bet išnaudojamos toli gražu ne visos lėšų taupymo galimybės.	Dėl finansinių apribojimų bus menkai pasinaudota dabartinėmis energijos taupymo sektoriuose, kuriuose daugiausia jos suvartojama, galimybėmis.	Igyvendinti „tvaraus augimo“ scenarijų padės didelės investicijos į efektyvaus energijos vartojimo technologijas ir į priemones, kurios padeda gerokai sutaupyti energijos.
Transportas	Dabartinės tendencijos nepakis: krovinių gabenimo paklausa augs pagal BVP, o keleivių transporto paklausa bus kiek mažesnė už BVP; iš esmės bus toliau taikomos dabartinės automobilių technologijos.	Vyraus atskaitos scenarijaus tendencijos, be to, gerokai vėluos ir nebus didelė mažo anglies dioksido kiekio technologijų, kaip antai elektrinių transporto priemonių, techninė pažanga, bus delsiama iš esmės mažinti išlaidas, trūks palankios politinės sistemos.	Bus sėkmingai pereita prie paklausos valdymo, tinkamų kainų nustatymo, taip pat spartesnių technologinių inovacijų ir taip sudarytos sąlygos plačiam elektros energijos diegimui.

Oro kokybė	Palaipsniui bus griežtinami oro kokybės sritys teisės aktai ir taikomi griežtesni nei Oro kokybės direktyvoje (2008/50/EB) nurodyti lygmenys, ypač nustatytos (naujos) KD_{10} ribos, (naujos privalomos) $KD_{2,5}$ ribos (Oro kokybės direktyvoje nustatyti orientaciniai 2020 m. lygmenys) ir (naujos) ozono koncentracijos ribinės vertės, kurių valstybės narės turėtų pradėti laikytis 2020 m. ir atitikti 2030 m. Vėliau oro kokybės sritys teisės aktai bus griežtinami palaipsniui, iš lėto, tačiau iki 2050 m. dar ne visos valstybės narės pasieks didelio neigiamo poveikio sveikatai ar aplinkai nedarančio oro kokybės lygmenis.	Padėtis nepakis: iš esmės iki 2020 m. valstybės narės taikys dabartinės teisės aktus, kuriuose nustatytos oro kokybės normos (dėl SO_2, NO_x, CO, KD, ozono, benzo(a)pireno ir sunkiųjų metalų). Vėliau oro kokybės sritys teisės aktai bus griežtinami, tačiau didelė tikimybė, kad iki 2050 m. bus pasiekti gana didelį neigiamą poveikį sveikatai ar aplinkai darančio oro kokybės lygmenys.	Bus susitarta dėl griežtesnių 2020-ųjų ir vėlesnių metų oro kokybės normų: tokiu būdu iki 2050 m. valstybės narės sėkmingai palaipsniui pasieks visus sveikatai ar aplinkai didelio neigiamo poveikio nedarančio oro kokybės lygmenis (pvz., nustatytus PSO oro kokybės gairėse).
Biologinė įvairovė	Europoje Sąjungoje bus baigta kurti „Natura 2000“ tinklą, be to, bus plečiamos tinklo jūrinės zonos, siejamos vietovės, o biologinė įvairovė saugoma pagal bendrą žemės ūkio politiką.	„Natura 2000“ tinklo reikalavimai bus prastai vykdomi Europos Sąjungoje, o vietovės bus menkai susietos.	Padėtis bus tokia, kokia numatyta atskaitos scenarijuje, be to, ES bus visiškai apsaugota ir atkurta biologinė įvairovė, vėl teikiamos su ekosistemomis susijusios paslaugos, numatytos ES biologinės įvairovės strategijoje, ir įgyvendinama ekologiškos infrastruktūros koncepcija.
Atliekų tvarkymas	Bus įgyvendinamos visos dabartinės ES atliekų tvarkymo sritys teisės aktų nuostatos, pvz., bus pasiekti atliekų perdirbimo ir mažinimo tikslai.	Kai kurios valstybės narės nepasieks ES atliekų perdirbimo tikslų, menkai sumažins atliekas.	Bus pasiekti pažangiausių valstybių narių atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo ir perdirbimo lygmenys ir viršyti minimalūs ES atliekų sumažinimo 15 % tikslai. Nė viena valstybė narė neišmes atliekų sąvartynuose.
Gėlas vanduo	Vis didesnei ES daliai trūks vandens, sausros taps dažnesnės ir apims platesnę teritoriją. Naudojant vandenį vis daugiau bus suvartojama energijos, nes vis dažniau reikės taikyti alternatyvius apsirūpinimo vandeniu būdus, pvz., gėlinimą. Bus vykdomi Vandens pagrindų direktyvos reikalavimai, daugelyje baseinų bus pasiekta gera ekologinė padėtis.	(Dėl klimato kaitos) vis didesnei ES daliai trūks vandens, sausros taps dažnesnės ir apims platesnę teritoriją. Potvyniai taip pat bus dažnesni ir (arba) smarkesni. Naudojant vandenį energijos bus suvartojama daug. Vandens pagrindų direktyvos reikalavimai bus vykdomi tik iš dalies, gera ekologinė padėtis bus pasiekta ne visuose baseinuose.	Vandens paklausa bus valdoma taip, kad turimi ištekliai būtų tinkamai paskirstyti naudotojams ir aplinkai. Naudojant vandenį energijos bus suvartojama mažai, nes vanduo bus valdomas tvariai.

Žemės ūkis ir žemės naudojimas	Palaipsniui besivystančiose šalyse diegiant šiuolaikines technologijas, smarkiai išaugs žemės ūkio gamyba, tačiau derlingumas – vidutiniškai. Eksperto šalių padaugės, tačiau siekiant patenkinti maisto ir energijos paklausą vis dar gali būti reikalinga papildoma žemė ir dėl to naikinami miškai, įdirbami nauji plotai (daugiausia ganyklos arba prasta žemės ūkio paskirties žemė) ir taip didinamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis bei mažinama biologinė įvairovė.	Siekiant išmaitinti gausesnius ir turtingesnius pasaulio gyventojus, žemės ūkio gamyba išaugs smarkiai. Dėl pagrindinių eksporto šalių lėtos technologijų pažangos ir ekstensyviojo žemės ūkio pagaminant grūdų mažiau, nei reikia rinkai, o gamybą sutelkiant tik keliose iš šių šalių, našumas liks toks, koks buvo. Dėl klimato kaitos gali periodiškai sumažėti didelių plotų derlingumas, smarkiai išaugti maisto kainos ir taip paaštrėti apsirūpinimo maistu saugumo problemos. Siekiant patenkinti maisto poreikius, toliau bus naikinami miškai, nes bus įdirbami nauji dideli žemės plotai. Intensyvėjant žemės ūkio gamybai ir vis labiau naikinant miškus, biologinei įvairovei tenka didesnė našta, daugiau išmetama šiltnamio efektą sukeliančių dujų.	Žemės ūkio gamyba išaugs smarkiai, tačiau taikant, pvz., sėklų ar šaknų gerinimo, mikrodrėkinimo ir kitas technologijas, sparčiai padidės ir derlingumas. Todėl maisto ir energijos poreikiams patenkinti vis reikia mažiau papildomos žemės, mažiau naikinami miškai, įdirbama mažiau naujų plotų (daugiausia ganyklų arba prastos žemės ūkio paskirties žemės).
--------------------------------	---	---	--